

Mihaela PERCIUN

Scriitoare, prozatoare, autoare de piese de teatru și traducătoare. Licențiată a Facultății de Biologie a Universității de Stat din Moldova în 1980. A activat în domeniile pedagogic și științific. Opere literare: *O fabulă pentru rege*, proză scurtă (Prut, 2003), *Printre vagoane*, roman (Cartier, 2005), *Printre bărbați*, roman (Arc, 2010), *Băltoaca*, proza scurtă (Tracus Arte, 2012), *Cenușă rece*, roman (Polirom, 2017), *Văltori ascunse*, proză scurtă (Prut, 2018), *Satisfacție*, roman (Junimea, 2020), *Mitică-i omul nostru*, piesă, declarată câștigătoare în cadrul UNITEM – 2009, montată la UNITEM în 2011; traduceri: *Fantomele Kremlinului*, Igor Haricev, traducere din rusă (Cartea Românească Educational, 2020).

DE CE OARE AZI ȘI IDEILE SE VÂND, NU DOAR OAMENII?

Stimată doamnă Mihaela Perciun, cel puțin câteva titluri de carte din creația d-voastră – romanul *Printre vagoane* sau piesele de teatru din culegerea *Bustul lui Stalin*, de exemplu – orientează lectura către problematica socială și istorică. Vă dorim să fiți percepută drept un scriitor pentru care literatura este o rampă de lansare a unor atitudini sociale, politice, economice, ecologice etc.?

Dacă îmi doresc? Nici nu m-am gândit. Eu scriu ce simt. Simt că pentru mine literatura, creația în esența ei, este și nu poate să nu fie, o tribună de la care îmi exprim, expun ideile sociale, istorice. Nici pe departe nu sunt o temerară. Am învățat și mai învăț de la Marin Preda, care, în *Delirul*, a vorbit despre Antonescu (capitol apărut în operă abia după reeditare). De la Gabriela Adameșteanu am luat o lecție bună de istorie în *Dimineața pierdută*. De la Soviany, în romanul *Moartea lui Seigfred*, am aflat cum românii au luptat

în al Doilea Război Mondial, despre ce s-a întâmplat cu ei la Odessa. În romanul *Negru și Roșu*, Ioan T. Morari scrie despre țiganii expulzați în Transnistria. Istorii despre cum românii fugeau spre vest și despre serviciile secrete în perioada Ceaușescu se regăsesc în *Matei Brunul* de Lucian Dan Teodorovici și în *Disco Titanic* de Radu Pavel Gheo, și la Cătălin Dorian Florescu. Viorica Răduță vorbește despre închisorile României în *Orașul închis...* și multe alte romane ample în care au fost incluse pagini reale de istorie menite să ne trezească, să ne influențeze, să ne schimbe... Sau poate nu? În multe romanele bune sunt capitole despre istoria în care se fierbe lumea, poporul, eroii. Altfel, fără contextul socio-istoric romanul pare dezdăcinat. Scriitorul o relatează în context, și nici denaturată ca în manualele de istorie nu-i. Deși îi spunem ficțiune. Din păcate istoria noastră a suferit multe reinterpretări și chiar falsificări

Având anumite viziuni despre războiul din Afganistan, găsind anumite documen-

te autentice din arhivele secrete le-am redat publicului prin paginile mele. În creație, deși este o ficțiune – te bazezi pe veridicitate și folosești toate pârghiile de care dispui, pe care ți le aruncă viața. Fiind de formație biolog – nu pot trece nici peste temele apropiate mie și, ici-colo mai folosesc termeni pe care toți îi cunosc, dar de care probabil au uitat. Un fel de reamintire, pentru că nu putem să ne expulzăm din natură, nu putem face abstracție nici de natura noastră. Cât de ingenioși am fi, cât de frumos și de inspirat am scrie despre viața de pe Marte – acea viață va fi tot despre cea de pe Pământ. Nu putem să ne excludem din noi, din natura noastră. Nu putem face abstracție de eul din noi, adică de natura noastră.

Are scriitorul misiunea să se implice în rezolvarea problemelor sociale, în destinul lumii, așa cum îi cerea Victor Hugo pe timpuri?

Fiecare vine cu misiunea lui pe acest Pământ. Nu sunt fatalistă, dar cred anume în misiunea fiecăruia. Consider că trebuie să învățăm să facem lucrul cât mai bine, cât mai conștiincios. Că vom intra în istorie – că istoria va trece pe lângă noi... important este să nu ne pleoștim în ea... și să nu ne mistuie uitarea. Unii dintre scriitori au ajuns în Parlament, au intrat în viața politică cu scopul să o schimbe, să o facă mai bună... și dacă au reușit sau nu... istoria îi va judeca, sau Eminescu – vorba poetului Dumitru Matcovschi.

Care sunt limitele angajării literaturii în câmpul politic? Până unde se poate ajunge, așa încât literatura să-și rămână fidelă esenței sale?

Limitele? Până unde-i permit cunoștințele, talentul, capacitățile autorului de a se pătrunde de subiect, de a se implica. O condiție esențială a literaturii, a romanului – să nu alunece pe panta ce duce spre publicistică. E atât de amăgitoare.

Vă place poezia lui Vladimir Maiakovski? De ce?

Întrebarea d-voastră m-a trimis expres la raftul cu *Operele alese*, împănată cu desenele și șarjele lui nemaipomenit de expresive. Îl citisem parțial în școală, în limita programei, evident. Nu ador poezia la modul general. Dar dacă mi-a parvenit această întrebare – înseamnă că a fost de sus, din sferele pe care noi nu le putem percepe. Pentru că nimic nu este întâmplător. Nici chiar cele mai întâmplătoare întâmplări nu ni se dau întâmplător.

Am recitat *Ploșnița*... Câtă satiră succulentă, ce frază bine gândită... chiar dacă pare o comedie feerică, se întrevăd note de mare tristețe, de regrete pentru imperfecțiunea firii umane. Pentru asta îmi place. Îmi place și pentru râvna cu care s-a dedat ideii lui generale. Că a dat greș? A constatat-o mai târziu, dar să lupți pentru idee este înălțător. Ne lipsesc astfel de luptători pentru idee. De ce oare azi și ideile se vând, nu doar oamenii?

A. G.